

การประชุมเวทีข่าวไทย

ปี 2561

การปฏิรูประบบวิจัยข่าวไทย

ทำไมจึงต้องปฏิรูป

การวิจัยข่าวไทยจำเป็นต้องเพิ่มสมรรถภาพ ผลการวิจัยต้องได้
มาตรฐานสากล มีความน่าเชื่อถือ ที่ทำให้ชาวนาไทยและผู้บริโภคได้
ประโยชน์ ระบบผลิตสามารถแข่งขันได้ สร้างมูลค่า และผลกระทบด้าน
เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่านี้

- มีโจทย์วิจัยส่วนใหญ่ที่ไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงสู่เป้าหมายการพัฒนา
- การวิจัยไม่สามารถแก้ปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ตามที่ควรเป็น
- มีการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาที่จำเพาะของเทคโนโลยีการเกษตร ขาดการ
กำหนดสถานการณ์หรือพื้นที่ ที่จะทำให้งานวิจัยมีผลใช้ได้จริง ขาดความเชื่อมต่อกับ
การบริการ

ปฏิรูปอะไร

• นักวิจัย เพื่อ

เพิ่มความสามารถ คุณภาพ และประสิทธิภาพของนักวิจัย ปรับวิธีคิดของนักวิจัย ทำให้นักวิจัยเข้าใจปัญหาของชาวและชาวนา รวมทั้งความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทั้ง ชาวนา ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

• องค์กร/สถาบันที่กำกับดูแลนักวิจัยและงานวิจัย เพื่อ

- ทำให้งานวิจัยชาวมีประสิทธิภาพสูง คุ่มค่า ใช้ประโยชน์ได้ ตอบโจทย์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีมาตรฐานอยู่ในระดับสากล และเป็นที่ยอมรับงานวิจัยเป็นแรงหนุนระบบการผลิต
- พัฒนาความสามารถของนักวิจัยชาว และสร้างเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยชาวทำงานได้เต็มที่
- สร้างนักวิจัยที่มีคุณภาพ มีทักษะ และเพียงพอกับความต้องการ สามารถสร้างผลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือและแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมชาวได้จริง
- มีกลไกการตรวจสอบประสิทธิภาพของงานวิจัยควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจแก่นักวิจัย
- สร้างโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการกำลังคน อุปกรณ์วิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น
- สื่อสารความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมชาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กำหนดโจทย์วิจัยได้อย่างเหมาะสม

• การวางแผนงานวิจัยชาว ที่

- สามารถตอบโจทย์ได้อย่างจริงจัง
- มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญของโครงการวิจัยชาวได้
- มีระบบที่มีประสิทธิภาพในการประเมินโครงการวิจัยชาวได้อย่างถูกต้อง

ปฏิรูปอย่างไร

เสนอให้มี “คณะกรรมการวิจัยข้าวแห่งชาติ (กวช.)” ดูแล 3 ด้าน

• คน

- นักวิจัย จะต้องเข้าใจโจทย์ และสามารถทำการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ได้; ต้องมีการพัฒนาและบริหารนักวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งจำนวนและคุณภาพ
- เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ต้องเชื่อว่างานวิจัยที่ดี มีคุณภาพ มีความสมเหตุสมผล งานวิจัยส่งมอบสู่ระบบการผลิตได้ทันเวลา จะสามารถช่วยแก้ หรือ บรรเทาปัญหาให้กับเขาได้ นั่นคือ **เกษตรกร และอุตสาหกรรมข้าวไทยจะอยู่แยกกับงานวิจัยและบริการไม่ได้!**

• การบริหารจัดการองค์การที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้าว ทำให้เกิด

- กลไกที่ดีสำหรับการประสานงานระหว่างองค์กรที่ทำงานวิจัย และที่ให้บริการถึงเกษตรกร ผู้บริโภค
- สภาพการทำงานที่เป็นระบบ ทำให้มีการแบ่งภาระหน้าที่ให้แต่ละหน่วยวิจัยมีโจทย์ พื้นที่ ประเด็นที่รับผิดชอบชัดเจน แหล่งที่มาของทรัพยากรและการบริหารชัดเจน
- มีประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกับโลกภายนอก ทั้งในและนอกประเทศ

• การเงิน

ควรจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาข้าวไทยบริหารโดย กวชท. ? อาจเป็นร้อยละ 1.5-2.0 ของมูลค่าข้าวรวม ทั้งตลาดในประเทศและส่งออก โดยมีงบประมาณเป็นรอบๆ ละ 4-5 ปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง (พูดถึงบวิจัยข้าว ปี ละ ~ 3,000 – 5,000 ล้านบาท)

วิจัยอะไร ?

- คำถามเรื่องวิจัยอะไร ? ผูกกันแน่นกับคำถามว่า วิจัยทำไม ? ต้องถามว่า ถ้าไม่วิจัยแล้วจะเกิดอะไรขึ้น ? ประเทศไทยจะเสี่ยงกับการเผชิญสภาวะอย่างไร ?

- วิจัยเพื่อบริการ ; วิจัยเพื่อสร้างความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

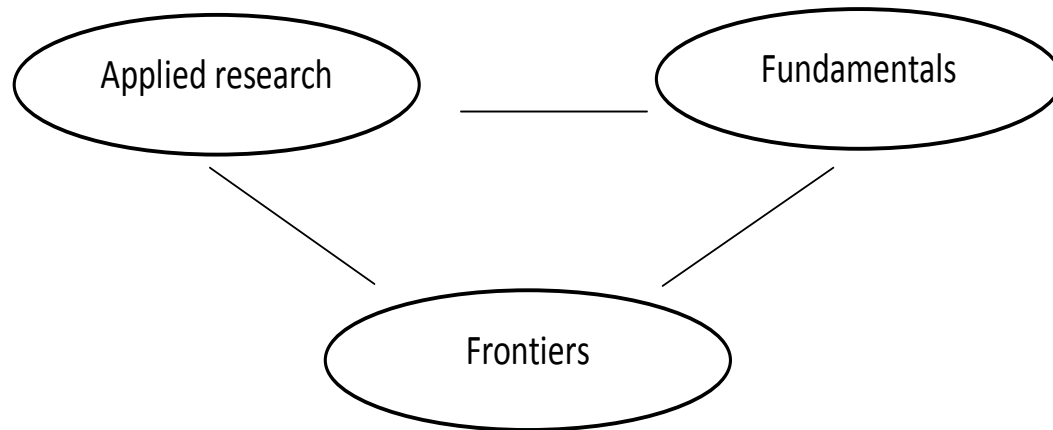
ทำให้เกษตรกรเก่ง เกษตรกรมีเทคโนโลยีให้เลือกใช้ มีข้อมูลสนับสนุนพร้อม เพื่อเลือกใช้ และเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสม เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ ไม่เฉพาะแต่พันธุ์ข้าว แต่เทคโนโลยีการจัดการตลอดห่วงโซ่การผลิต ; วิจัยตอบสนองตลาด เพื่อให้ผู้บริโภคได้สินค้ามีคุณภาพทั้งด้านโภชนาการ และรสชาติ ราคายุติธรรม

วิจัยอะไร ?

- ประเด็นวิจัยอะไร?

- ประเด็น คือ การวิจัยที่มีคุณภาพ! หรือ วิจัยตอบโจทย์ภาคการผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

- วิจัยประเด็นที่ตอบโจทย์แก้ปัญหา (problem solving)

- **วิจัยเพื่อสร้าง พัฒนา ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน เทคโนโลยีให้เกษตรกร ผู้ประกอบการ
ได้ใช้**

- แก้ปัญหาเฉพาะในพื้นที่ (นาแปลงเล็ก, กลาง, ใหญ่, พื้นที่ระดับหมู่บ้าน, ใหญ่กว่าหมู่บ้าน)
- ป้องกันปัญหา
- ผดุงความยั่งยืน ปกป้องอนาคต

- **วิจัยเพื่อตอบโจทย์ที่เป็น “ประเด็น issues” ของพื้นที่ ภูมิภาค ประเทศ**

- ความยากจน
- สภาพแล้ง น้ำท่วม ภัยพิบัติ โรคระบาด
- สร้างเสถียรภาพให้เศรษฐกิจครัวเรือน ลดระดับความเสี่ยงของเกษตรกร ผดุงความยั่งยืนอาชีพการทำนา
- ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง

จะปฏิรูป/ ปรับปรุงกันอย่างไร ?

คำถามที่สำคัญ

เราจะปฏิรูปการวิจัยข้าวให้ “เก่ง” มีประสิทธิภาพ ; แก้ปัญหา ตอบโจทย์ได้ทันการ ; เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการผลิต ; แข่งขันได้ได้อย่างไร?

ดัดแปลงทฤษฎี 3 M :- man, money, management *ย๋อนศร!*

- **Management** : ดูเรื่ององค์กรที่รับผิดชอบและการบริหารองค์กร
- **Man** : ดูเรื่องกำลังคนวิจัย หรือนักวิจัยให้มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเข้าใจประเด็นทางสังคม ให้ทำงานได้ดี ให้ทำงานเพื่อตอบโจทย์ได้ ; มีความมั่นใจสื่อสารได้ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- **Money** : ดูเรื่องเงินและทรัพยากร / โครงสร้างพื้นฐาน อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ พื้นที่ทดลอง เครื่องมือ การเก็บรักษาเชื้อพันธุกรรม ที่ต้องใช้ในการวิจัย ฯลฯ

องค์กรที่รับผิดชอบการวิจัยข้าวและการบริหารองค์กร : เราจะเสนอให้ปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปอย่างไร ?

กรรมการข้าว

- จำนวนศูนย์วิจัย สถาบันวิจัย มีมาก ? มีน้อย ? มีความพร้อม ? มีข้อจำกัด หรือไม่มี ?
- สร้างความร่วมมือ, synergize กับหน่วยงานอื่นอย่างไร ?
- กำลังคนที่เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ใหญ่ ศูนย์เล็ก ควรมีเท่าไร? คุณวุฒิและประสบการณ์ของนักวิจัย
- ระบบบริหารบุคลากรการผูกมัดกำลังคน และทรัพยากร เพื่อดำเนินการวิจัยระยะยาว (long-term commitment) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (public accountability)

มหาวิทยาลัย

- ทำได้จริง ? ทำได้ผล? ทำแล้วเกิดประโยชน์? ข้อจำกัดคืออะไร ?
- เชื่อมต่อกับระบบวิจัยหลักได้อย่างไร ?
- มีกี่ lab ถึงจะพอดี 20 ? ก็ความเชี่ยวชาญ ; ประเด็นเรื่องกำลังคน เวลา และความรับผิดชอบต่อใครจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน ?
- ระบบบริหารบุคลากรการผูกมัดกำลังคน และทรัพยากร เพื่อดำเนินการวิจัยระยะยาว (long-term commitment) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (public accountability)

องค์กรที่รับผิดชอบการวิจัยข่าวและการบริหารองค์กร : เราจะเสนอให้ปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปอย่างไร ?

สวทช.

- ทำได้จริง ? ทำได้ผล? ทำแล้วเกิดประโยชน์ ? ข้อจำกัดคืออะไร ?
- เชื่อมต่อกับระบบวิจัยหลักได้อย่างไร ?
- ระบบบริหารการผูกมัดกำลังคน และทรัพยากร เพื่อดำเนินการวิจัยระยะยาว (long-term commitment)

บริษัทเอกชน (ข่าวลูกผสม, วิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์)

- ทำได้จริง ? ทำได้ผล, ทำแล้วมีรายได้ ? ได้ประโยชน์ ? ใครได้ประโยชน์ ? กระจายผลประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างไร (exclusive vs inclusive!)
- ข้อจำกัดคืออะไร ?
- กลไกสร้างความเชื่อมต่อกับงานวิจัยในระบบสาธารณะอย่างไร ?
รัฐ : วิจัย – พื้นฐาน - เครื่องทาง
เอกชน : รับช่วงวิจัยต่อเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์
- ประเด็นวิจัย เพื่อสาธารณะประโยชน์ : วิจัยเครื่องทางเพื่อส่งมอบเชิงพาณิชย์ (public research vs semi-proprietary vs proprietary)

กำลังคนวิจัย

- นักวิจัยข่าว คุณวุฒิ, วิทยวุฒิ, ประสบการณ์, เวลา
- กลไกการสร้างนักวิจัยข่าวรุ่นใหม่ หรือทดแทน สร้างแบบเด็ดๆ เพื่อทำงานด้วยเทคโนโลยี เครื่องมือใหม่ แบกภาระรับผิดชอบได้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ และสังคม
- ประเด็นการบูรณาการการวิจัย กับการสร้างนักวิจัย ! Demand push หรือ supply pull ?
- ต้องการนักวิจัยข่าวประเภทไหน ? เชี่ยวชาญอะไร ? จำนวนเท่าไร ? มีแผนไหม ? ใครทำ ?
- ประเด็นการบริหารนักวิจัยข่าว ?
- ประเด็นค่าตอบแทนนักวิจัยข่าว ?

เงินวิจัยข้าว

- **เท่าไร ?**

1.5 % GDP ข้าว ?

(เฉพาะมูลค่าข้าวเปลือก หรือ มูลค่าข้าวตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต – การกระจายสินค้า และการบริโภค)

2.0 % GDP ข้าว ?

หรือมากกว่า (3,000 – 5,000 ล้านบาท หรือมากกว่า ?)

- **น้อยกว่านี้ได้ไหม ? ต้องถามกลับว่า จะเอาอะไรมาเสี่ยง ? ความมั่นคงอาหาร ? เศรษฐกิจฐานราก ? การตอบสนองของผู้บริโภค ?**

- **เอาเงินมาจากไหน ?**

มาจากผู้ได้รับประโยชน์จากรัฐบาล

- ผู้บริโภค   - จ่ายแล้วทางอ้อม
- ผู้ผลิต (ชาวนา)   - จ่ายแล้ว ทางอ้อม
- ผู้ส่งออก   - ค่าธรรมเนียม, ฯลฯ

- **ได้เงินแล้วบริหารอย่างไร?**

“สำนักงานบริหารกองทุนการวิจัยข้าวไทย” ควรมีได้แล้วหรือยัง? หรือ ไม่จำเป็นต้องมี?

Division of labor การมอบหมายหน้าที่, บทบาทในการวิจัย

program based, project based

- **งบลงทุน vs งบดำเนินการ (???)**